

1. Jakie są konsekwencje posługiwania się pustymi fakturami

Organy podatkowe otrzymują coraz więcej instrumentów, które pozwalają im na walkę z pustymi fakturami. Wystawca pustej faktury ma obowiązek zapłaty z niej VAT bezpośrednio do urzędu skarbowego. Nie wystarczy, że podatnik, który chce naprawić swój błąd, wystawi fakturę korygującą. Aby korekta była skuteczna, nabywca musi skorygować swoje rozliczenie. Natomiast nabywca traci prawo do odliczenia VAT i może być mu nałożone dodatkowe zobowiązanie w wysokości 100% odliczonego VAT.

Sądy administracyjne potwierdzają decyzje organów podatkowych, że w przypadku braku towaru lub usługi nabywca nie może się powoływać, iż działał w dobrej wierze lub był nieświadomy procederu.

1. Co to są puste faktury

Ustawa o VAT nie definiuje pojęcia „puste faktury”. W orzecznictwie sądów administracyjnych rozróżnia się trzy rodzaje tzw. pustych faktur:

- 1) sensu stricto, tj. same dokumenty, którym w rzeczywistości w ogóle nie towarzyszy transakcja w nich wskazana, lub
- 2) którym w tle towarzyszy realna transakcja, ale z udziałem innego podmiotu niż wystawca tej faktury (jeden podmiot faktycznie realizuje transakcję, a zupełnie inny podmiot wystawia fakturę mającą rzekomo dokumentować tę transakcję, czego świadom jest odbiorca takiej faktury),
- 3) wystawiane przez firmanta, a zatem dotyczące w istocie rzeczywistego obrotu towarami lub usługami, ale z zatajeniem wobec osób trzecich (nabywców) prawdziwego podmiotu realizującego tenże obrót.

W pierwszym i drugim przypadku, gdy fakturze nie towarzyszy żadna dostawa towaru lub świadczenie usług przez podmiot ją wystawiający, ani żaden inny, albo tego rodzaju transakcję nabywca świadomie realizuje z jednym podmiotem, a dokumentuje u innego podmiotu, dobra wiara – zdaniem sądów – nie ma znaczenia. Podatnik nie może również powoływać argumentu, że był nieświadomy procederu. W wyroku z 27 kwietnia 2017 r. (sygn. akt I FSK 1661/15) NSA przyznał rację organom podatkowym i uznał, że:

Wskazana zatem przesłanka dobrej wiary ograniczająca de facto uprawnienie organu do zakwestionowania prawa do odliczenia nie obejmuje przypadków, gdy odbiorca faktury nie otrzymuje jakiegokolwiek świadczenia. Obowiązek badania dobrej wiary odbiorcy faktury dotyczy bowiem tylko faktur nierzetelnych od strony podmiotowej, a niekiedy również przedmiotowej. Na organach nie ciąży natomiast taki obowiązek, gdy żadne świadczenie nie zostało wykonane.